

McNamara preureja našo narodno obrambo

Obrambni tajnik skuša poenostaviti oskrbo vse vojne oboroženosti s združitvijo v eno samo organizacijo.

WASHINGTON, D. C. — Naše štiri vojaške veje (armada, vojna mornarica, vojno letalstvo in marini) stremijo za čim večjo neodvisnostjo in so na tej poti dosegle že velike uspehe, toda ne zmeraj v korist učinkovitosti in varnosti. Zato je do sedaj še vsak tajnik za narodno obrambo skušal te tendence zadržati, navadno z malim uspehom.

Sedaj je tajnik McNamara sklenil, da bo združil nekaj bavniških služb vseh štirih vej v eno samo organizacijo, ki bo nakupovala vso hrano, obleke, bencin in zdravila. Nova nakupna agencija bo imela ogromen posel, saj bo nakupila letno blaga za okoli 21 milijard dolarov.

Računajo, da bo pri tem lahko prihranila 2 do 4 milijarde dolarov, aljo bo znala dobro gospodariti. V Pentagonu so radovedni, ali bo McNamara imel pri tem več sreče kot njegovi predniki.

Komunistična Kina in preskusi atomske sile

MOSKVA, ZSSR. — Med rednimi državami, ki odobravajo moskovski sklep o obnovi preskušanja atomske sile, je rdeča Kitajska. Kakor hitro je uradno zvedela o moskovskem koraku, takoj je objavila svoje veselje nad tem dogodkom. Veselje dela je o njem že prej, zapadni opazovalci so dognali, da je kitajsko časopisje dobilo podatke o nameravanih koraku že nekaj časa pred objavo.

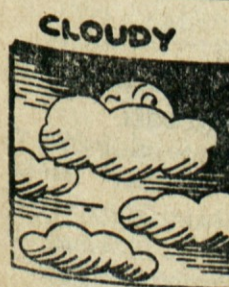
Moskva je verjetno, tako trdijo nekateri opazovalci, napravila svoj korak v sporazumu ali vsaj z vednostjo Peipinga. Peiping je bil namreč že od začetka proti moratoriju, ker se sam pripravlja na proizvodnjo atomskega streliva. Bilo bi mu neprijetno, ako bi začel s proizvodnjo ravno takrat, ko sta Moskva in Washington proti preskušanju. Propaganda svobodnega sveta bi to gotovo izbrala za propagando med nevtrali proti Peipingu.

Morda je za celo stvarjo tudi nekaj politične kupčije: Moskva je v vprašanju preskušanja atomske sile popustila kitajskim tovarišem, ki se bodo izkazali za to uslugi hvaležne na prihodnjem komunističnem kongresu, ki bo v oktobru v Moskvi.

Zopet granate na Kvimoj

TAIPEI, For. — Rdeče kitajsko topništvo je v nedeljo zopet obstreljevalo otočje Kvimoj pred svojimi obalo. Otočje imajo zasideno čete nacionalne kitajske vlade s Formoze.

Rdeči Kitajci so skušali otočje v preteklih letih že ponovno zavzeti, pa se jim ni posrečilo. Združene države so delno pomagale pri njegovi obrambi.

Vremenski
prerok
pravi:

Delno oblačno in soparno. Popoldne možnost neviht. Najvišja temperatura 85.

Ameriški "vohun" prijet v Sovjetski zvezi?

MOSKVA, ZSSR. — Uradna poročevalska služba Tass je objavila, da so oblasti prijele 27. julija v Ukrajini ameriškega državljana Marvina W. MacKinnona, ki baje študira na univerzi v Zah. Berlinu.

Pri njem so našli fotografske posnetke "vojaških" naprav in več opisov in beležk o takih napravah. Postavili ga bodo pred vojaško sodišče. V Sovjetsko zvezo je prišel kot turist z avtomobilom skozi Madžarsko in Češkoslovaško.

Jomo Kenyatta isti!

Vodnik gibanja "Mau-mau", ki je zahtevalo na tisoče žrtve med črnimi domačini in belimi naseljenci v Keniji, daje nasvete rojakom.

NAIROBI, KEN. — Jomo Kenyatta, ki so ga angleške kolonialne oblasti pred nekaj 9 leti zaprle kot vodnika gibanja "mau-mau," je na svojem prvem večjem javnem zborovanju izjavil, da se v ječi v pogledu svojih nazorov ni prav nič spremenil.

Organizatorji zborovanja so upali, da bodo zbrali kakih 50.000 ljudi na prvi javni nastop Kenyatte. Prišlo jih je komaj 15.000. Kenyatta je poudarjal, da je on zagovornik mirne poti k neodvisnosti, svojim rojakom pa je povedal, da je boljše, da delajo in se uče, namesto da popivajo in lenarijo, da bodo sposobni vzeti vodstvo svoje dežele sami v svoje roke.

Kenija zavzema del Vzhodnoafriškega jezerskega višavja, kjer je podnebje znošno in primerno na bele naseljence. Ti so si tekom let prilastili najbolj rodovitne predele dežele, pa se sedaj boje za svojo bodočnost. Radi bi svojo imovino prodali in odpotovali na varnejši kraj, pa ni kupcev. Sodiijo, da bo najkasneje v dveh letih Kenija neodvisna država. Z Ugando in Tanganjiko naj bi se povezala v Vzhodnoafriško federacijo kot jedro za povezavo vse črne Afrike.

Velika zaloga

SPOKANE, Wash. — Zahodne Združene države imajo skupno okoli 65 milijard kubičnih čevljev za posek uporabnega lesa.

Obnova preskusov atomskega orožja ZSSR nepričakovana

WASHINGTON, D.C. — Danes obstoji že prava veda, ki se peča samo s tem, da bi uganila, kaj vse namerava Moskva na političnem polju v bližnji in daljni bodočnosti. Ima srečo, da marsikaj pravilno napove. Zadnji teden je njena sposobnost popolnoma odpovedala. Niti njej niti komu drugemu ni prišlo na misel, da bi Kremlj sam začel na lastno pobudo s preskušanjem atomske sile.

Kremlj je bil namreč v tem pogledu bolj vezan kot naša administracija. Svoje dni se je Eisenhower na nasvet svojih svetovalcev prostovoljno obvezal, da ne bo Amerika nadaljevala preskušanja atomske sile, dokler bo kontrola preskušanja predmet debate znane ženevske konference. Moskva se je nasproti temu obvezala, da tako dolgo ne bo preskušala atomske sile, dokler je svobodni svet ne bo. Ako bi držala besedo, bi morala čakati, da Amerika začne znova s preskušanjem. Naša ob-

Vnema za mednarodne konference pojema

WASHINGTON, D. C. — Še začetkom preteklega tedna so si prijatelji sistema mednarodnih konferenc meli roke, žito jim je šlo v klasje. V Ženevi je zborovala znana konferenca za kontrolo preskušanja atomske sile; naš izvedenec za razorožitev McCloy se je razgovarjal — seveda ne preveč hitro in prevečkrat — z ruskim diplomatom Zorinom o konferenci o splošno razorožitvi; za kulisami so na tihih pripravljali sestanek znane četvorice zunanjih ministrov ob priliki zasedanja Združenih narodov; pot zanjo naj bi pripravil poseben sestanek angleškega in francoskega zunanjega ministra z našim državnim tajnikom Ruskom. Pa je prišel Hruščev in vse te lepe načrte z enim manom podrl.

Prijatelji sestankov in konferenc se niso dali plašiti, že te dni so začeli nadaljevati z aktivnostmi za sestanek in konferenco. Zgledilo se jim je pa prvič, da so naleteli na malo simpatij v vseh evropskih prestolnicah, celo v Londonu, in da se tudi naša diplomacija v državnem tajništvu sprašuje, o čem naj na teh sestankih in konferencah sploh govorijo.

Ali nas ni Moskva že dostikrat vodila za nos? Ali ni še preločila vsako dano besedo, govoreno in pisano, kadar je bilo to v njenem interesu? Ali si hoče naša diplomacija, ki je za konferenco zopet polomiti zobe?

Delo za zaklonišča se premaknilo z mrlve točke

WASHINGTON, D. C. — Pripravili smo že vse mogoče stvari za slučaj vojne, samo za svojo osebno varnost ni nihče ne mislil ne poskrbel. Zamujeno hoče sedaj popraviti tajništvo za narodno obrambo.

Po vsej deželi hoče pregledati velika poslopja, ki bi mogla biti z malimi stroški hitro preurejena v zasilna zaklonišča. Na ta način bi mogli obvarovati najmanj 50 milijonov ljudi vsaj pred radioaktivnostjo, ki nastaja ob atomskih eksplozijah.

Polovica zaklonišč naj bi bila gotova že do konca letošnjega leta, ostane pa do konca prihodnjega. Vprašanje zaklonišč proti bombardiranjem seveda s tem ni niti načeto.

Največje umelno jezero na svetu bo v — Sibiriji

MOSKVA, ZSSR. — Prišli teden so zaprli prvo 150 ton težko zatvornico na ogromnem jezeru na reki Angari, ki teče iz Bajkalskega jezera proti zahodu v Jenisej.

Ko bodo v naslednjih nekaj dneh zaprli še pet drugih zatvornic, se bo začelo za jezero nabirati največje umelno jezero. Dolgo bo okoli 350 milj, široko pa do 15 milj. Imenujejo ga po kraju Bratsk, ki so ga morali prestaviti s starega mesta na breg novega jezera. Staro naselje bo zakrila voda.

V celem so morali preseliti preko 100 vasi in mestec, od katerih je Bratsk največji, saj ima okoli 50.000 prebivalcev.

Prešednik Doma Rayburn na zdravniškem dopustu

WASHINGTON, D. C. — Predsednik Predstavniškega doma Rayburn si je po 49 letih službe v Kongresu vzjel prvi krati zdravniški dopust, muči ga namreč trganje v hrbtnici. Pri odhodu je rekel, da pride lahko nazaj v "treh urah," če bo sila velika.

Zdravniki trdijo, da ni nobene nevarnosti za njegovo zdravje, toda mož ne izgleda dobro že na prvi pogled. Njegov začasni namestnik je kongresnik McCormack.

Nerazumljivi umori

MIDLAND, Tex. — Dekle, ki ji je komaj 13 let in njen 32 let stari ljubimec sta priznala, da sta umorila štiri osebe z namenom, da se prilastita njihovega denarja. Pri tem se je izkazalo, da trije umorjeni niso imeli nobene gotovine, četrti pa le — \$16.

Par je stopil na pot roparskih umorov preteklo sredo, pa bil v soboto prijet tu. Oblasti so obtožile 32 let starega Johna Edwina Myears umora, njegovo 13 let staro spremljevalko Donno Marie Stone, ki izgleda sicer kot bi jih imela 20, pa zaradi ugrabitve in umora.

Kam z breskvami?

ST. CATHARINES, Ont. — Breskve se upogibajo pod krasnimi zreliimi sadovi, za katere pa trenutno ni pravega zanimanja na trgu. Ta je založen s sadjem preko mere.

Povpraševanje po zrelih breskvah je premajhno, da bi moglo pospraviti bogato letino.

PREDSEDNIK ZDA UKAZAL NOVE ATOMSKE PRESKUSE

John F. Kennedy je včeraj pozno popoldne odredil obnovo preskusov atomskega orožja v laboratorijih in pod zemljo, kar bo onemogočilo širjenje radioaktivnosti v ozračje. Poudaril je, da zaradi obnove poskusov v Sovjetski zvezi ni imel "druge izbire." — Velika Britanija za enkrat nima nobenih načrtov za obnovo preskusov.

WASHINGTON, D. C. — Ko je Sovjetska zveza včeraj v kratki dobi od preteklega petka razstrelila že tretjo atomsko bombo, je predsednik Združenih držav spoznal, da Združene države ne smejo več dolgo čakati z obnovo lastnih poskusov, če ne bodo spravljati v nevarnost lastno deželo. Tako je včeraj popoldne objavil, do je dal ukaz za obnovo preskusov pod zemljo in v laboratorijih, kar ne bo povečalo radioaktivnosti v ozračju. Izjavil je, da njegova ponudba Sovjetski zvezi za končanje vseh preskusov v ozračju še vedno velja. Amerika in Anglija sta Sovjetiji predložili, naj bi tako izjavo dale skupno najkasneje v soboto, 9. septembra, v Ženevi in jo nato dale vpisati v tajništvo Združenih narodov. Sovjetska zveza na to ponudbo doslej ni dala nobenega odgovora.

Predsednikovo izjavo je prebral časnikarjem ob 5:15 popoldne njegov tiskovni tajnik Salinger. O njej so bili prej obveščeni vodniki Kongresa in vlade Vel. Britanije, Francije in Zah. Nemčije. Izenadila dejansko ni nikogar, po tretji sovjetski eksploziji včeraj je bilo jasno, da Združene države obnove preskusov ne bodo več mogle dolgo odlagati. Prvi preskusi bodo izvedeni še ta mesec.

Združene države so poskusile tekom treh let vse, kar je le moglo in združljivo z varnostjo dežele, da bi dosegle s Sovjetsko zvezo sporazum o končanju preskusov. Sovjeti so razgovore zavlačevali, dokler ni čas za nje dozorel in so začeli z novo vrsto preskusov. Svobodni svet ni imel nobene druge izbire kot obnoviti preskuse tudi sam, kot je poudaril Kennedy v svoji izjavi.

Dva cilja

Vojaški strokovnjaki pravijo, da skušajo Združene države doseči z novimi preskusi v glavnem dva cilja: dati atomskemu strelivu večjo silo z ozirom na težo in izpolniti zlasti malo taktično atomsko orožje, ki bi bilo primerno za uporabo na bojnem polju.

Združene države so v načelu rešile vprašanje "čiste" atomske bombe, to je bombe, katere eksplozija ne bi puščala v ozračju nobenega radioaktivnega

prahu. Taka bomba ne bi bila važna samo za uporabo na bojišču in v napadih na sovražnikovo vojsko in industrijska središča, ampak prav tako tudi za obrambo proti medcelinskim raketam.

Angleži ne bodo obnovili preskusov

LONDON, Vel. Brit. — Zunanje ministrstvo je izjavilo sinoči, da Vel. Britanija trenutno nima nobenega namena obnoviti preskuse atomskega orožja, tudi ne takih, kot jih je napovedal Washington.

Angleški vladni krogi niso pokazali nobenega posebnega iznenadenja nad ameriško obnovo preskusov, pri tem opozarjajo posebno na to, da bodo Združene države preskuse izvajale pod zemljo, kar ne bo povečevalo radioaktivnosti ozračja, med tem ko jih Sovjeti izvajajo prav v ozračju, kar je nevarno človeškemu zdravju.

Zadnje vesti

WASHINGTON, D. C. — Predstavniški dom je odobril pomoč tujini v okviru že podpisane zakona \$3.657.500.000, celih \$596.000.000 manj kot jih določa v ta namen zakon.

DETROIT, Mich. — General Motors in Unija avtomobilskega delavstva sta izjavila, da sta se sporazumela za podaljšanje sedanjih razgovorov, ki kažejo "napredek", do prihodnjega ponedeljka. Sedanji rok poteče danes ob desetih dopoldne in predsednik Kennedy je zato še včeraj obe strani pozval, naj se trudita za sporazum brez štrajka.

BRAZILIA, Braz. — Podpredsednik Goulart je včeraj priletel sem in se razgovarja z vodniki Kongresa, da bi preklicali spremembo ustave, ki spreminja Brazilijo v parlamentarno državo in priznava predsedniku republike le malo dejanske oblasti.

BEOGRAD, FLRJ. — Vodniki izvenblokovskih držav so včeraj zaključili svoje posvete in poslali v Washington predsednika Indonezije Sukarna in prednika Mali Keita, da pridobita Kennedyja za neposredne razgovore s Hruščevim. Istočasno pojde predsednik Gane Nkrumah v Moskvo, da pridobi za neposredne razgovore s Kennedyem Hruščeva.

Iz Clevelanda in okolice

Seja — Društvo Carniola Hive No. 493 The Maccabees ima nocoj ob 7:30 v SND na St. Clair Ave., soba št. 1, mesečno sejo.

V Evropo — Mr. John J. Grdina z Lake Shore Blvd. je odletel v Rim, kjer se bo pridružil Mr. in Mrs. Franku Jakšiču, svoji ženi in Mrs. Alice Vidmar, ki so na poti okoli sveta pripluli te dni v italijanski Napoli. V Evropi bodo ostali še okoli dva meseca. Vse potrebno za pot je uredila potpis. A. Kollander.

Pozdravi — Delegati Društva sv. Katarine št. 29 SZS Johana Mervar, Joseph Ponikvar in Joseph Straub pošiljajo svojim prijateljem in znancem pozdrave s konvencije SZS v Pueblo, Colo.

Rokoborba — Jutri zvečer bo glavna zanimivost na tekmovanju poklenih rokoborcev v Areni nastop Wrighta in Brazila proti Japoncema Satu in Taru Keomuka. Nastopila bosta tudi brata Tolo. Začetek tekmovanja ob 8:30.

V uradu so se zglasile — Urad in tiskarno Ameriške Domovine so včeraj obiskale Mrs. Angela Kastelic iz West Allis, Wis., in Mrs. Frances Klun ter Mrs. Mary Vodicar iz Euclida.

Pryatel brez tekme — Sodnik Louis Petrash je včeraj prekladal svojo kandidaturu proti predsedniku mestnega sodišča Avgustu Pryatelju, našemu slovenskemu rojaku. Petrash je izjavil, da je to storil iz "družinskih in osebnih razlogov" in ker je s svojim položajem "čisto zadovoljen". Napovedovali so, da bo to najbolj trda in zanimiva borba v prihodnjih volitvah. Uradna organizacija Demokratske stranke pod vodstvom R. Millerja se je nagibala na Petrashovo stran, med tem ko so pristaši sen. F. Lauschea na strani Pryatela.

Ali čitate Mauserjev izvirni roman
LJUDJE POD BIČEM?

Češke oborožene sile v pripravljenosti

PRAGA, ČSR. — Češka vlada je postavila svojo armado v stanje pripravljenosti, je izjavil predsednik Novotny preteklo soboto, kajti kapitalisti so postali preveč agresivni v berlinski krizi in mora komunistični svet biti pripravljen na vse.

To vedo tudi v Varšavi, toda Gomulki se ne mudi. Zaenkrat se je njegova komunistična stranka zadovoljila s tem, da poziva poljski narod, naj z vsemi sredstvi podpre moskovsko stališče. Poljska javnost si poziva ne jemlje k srcu, se vdaja misli, da bo poljski narod pač doletelo to, kar mu je namenila usoda.

PARIZ, Fr. — Predsednik De Gaulle je na tiskovni konferenci poudarjal, da more rešiti svet pred novo vojno le skrajna odločnost in trdnost zahodnih sil. Do vojne bo po njegovem prišlo le, če se za njo odloči Hruščev. Tega more pred tako odločitvijo zadržati trdnost in enotnost svobodnega sveta.

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 St. Clair Ave. — Henderson 1-0628 — Cleveland 3, Ohio

National and International Circulation

Published daily except Saturdays, Sundays, Holidays and 1st week of July

Manager and Editor: Mary Debevec

NAROČNINA:

Za Zedinjene države:

\$12.00 na leto; \$7.00 za pol leta; \$4.00 za 3 mesece

Za Kanado in dežele izven Zed. držav:

\$14.00 na leto; \$8.00 za pol leta; \$4.50 za 3 mesece

Petkova izdaja \$3.00 na leto

SUBSCRIPTION RATES:

United States:

\$12.00 per year; \$7.00 for 6 months; \$4.00 for 3 months

Canada and Foreign Countries:

\$14.00 per year; \$8.00 for 6 months; \$4.50 for 3 months

Friday edition \$3.00 for one year

Second Class postage paid at Cleveland, Ohio

No. 170 Wed., Sept. 6, 1961

Amerika in mednarodna propaganda

Med glavne bolee naše federalne administracije spada že dolga leta stara zavest, da ne zna doseči komunistov v tehniki mednarodne propagande. Naj bodo ameriška stališča še tako nesebična, utemeljena in koristna za ves svet, zmeraj se komunistični propagandi posreči, da jih izmalči, dočim se ameriški ne posreči, da bi zbrisala uspehe komunistične.

Komunistična propaganda nima veliko sreče pri obdelavanju ameriškega javnega mnenja in deloma tudi javnega mnenja pri naših najvernejših zaveznikih, kamor pa ne smemo prištevati ravno vse zapadne Evrope, pač pa pri vseh nevtralnih državah, posebno v Aziji, Afriki in Južni Ameriki. Eisenhowerjeva administracija se je takorekoč udala v usodo in ni mislila, da bi se spustila v propagandni boj na mednarodnem polju. Kennedyeva se očitno noče sprijazniti z dejstvom, da v propagandi zmeraj in povsod zaustajamo za komunisti.

To je bil razlog, da dela sedanja administracija obširen načrt, kako nastopati učinkovito proti komunistični propagandi. Grobi obrisi prvega dela tega načrta so sedaj že prišli v javnost. Ponavljajo staro zamisel, kako nastopati učinkovito proti zlorabi Združenih narodov v komunistične propagandne namene. Načrt seveda predvideva razne možnosti, kako bi tudi Združene države izkoristile to mednarodno ustanovo, da preko nje razlagajo svetu cilje svoje zunanje politike. Obenem bi načrt rad ustvaril podlago za novo filozofijo, ki naj bi bila kos komunistični. Načrt se opira na sledeče ideje:

Začne s pozivom na "popolno razorožitev," potem zagovarja uporabo veselja samo v mirne namene, poudarja ponovno, da imajo vsi narodi, veliki in mali, pravico do neodvisnosti in samoodločitve o svoji usodi, in končno zahteva jamstva proti agresiji, pri čemur vključuje v ta pojem tudi podtalno rovarjenje in invazije. Načrt bo izručen Združenim narodom v obliki predloga za debato v plenumu na prihodnjem zasedanju, ki se začne 19. septembra. Ni izključeno, da bo prvi govor v obrambo načrta imel pred ZN sam Kennedy, da tako poudari važnost, ki jo polaga naša administracija na vsa ta vprašanja.

Ne bi mogli trditi, da v vseh idejah tega načrta tiči mnogo originalnosti. Originalnost bo morda obstojala v podrobnostih, ki pa še niso znane. Zato je med njimi par zamisli, ki so vsaj tvegane, ako že ne kaj več.

Vzemimo na primer idejo "popolne razorožitve." To misel je ameriški načrt kar prepisal iz lanskega komunističnega predloga. Takrat je svobodni svet označil idejo kot utopijo, ker ni vsebovala nič konkretnega. Ameriški načrt bo moral podkrepiti to misel s predlogom o načinu konkretnega postopnega razoroževanja, pri čemur bo že v začetku žedel na vprašanje kontrole razoroževanja, ki je bilo vsaj do sedaj glavna ovira za sporazum o razorožitvi.

Bojimo se, da bo novi ameriški načrt spodletel prav na tem vprašanju. Ali nimajo morda prav tisti, ki pravijo, da je treba postaviti idejo razorožitve na stran in se pečati samo z idejo kontrole? Kakor hitro bi bil dosežen sporazum o kontroli, bi ne bilo težko najti poti do sporazuma v razoroževanju samem. Morda imajo prav. Morda se bo v ZN tudi kdo oglasil in zagovarjal prav to misel in ji skušal dati konkretno vsebino.

Povdarjanje ideje neodvisnosti in samoodločitve ne bo vzbudilo zanimanja pri tistih narodih, kjer je ta ideja že ustvarjena v obliki samostojnih in več ali manj svobodnih držav. To so tisti narodi, ki so že včlanjeni v ZN. Razočaranje in grenke spomine bo ponavljanje te ideje vzbudilo v tistih narodih, ki še niso deležni ne neodvisnosti ne pravice do samoodločitve. Teh seveda ni v organizaciji ZN, pri njih tudi ameriška propaganda na tem polju ne bo rodila nobenega veselja, morda bo celo povečala apatijo in prikrilo nezaupanje do Amerike. Vse nove ameriške obljube, ako jih kaj bo, bodo samo povod za sumničenje, da za to lepo idejo tiči zopet neka nova ameriška politika "lastnih narodnih interesov."

Nova v ameriškem programu bi bila samo bojna napoved podtalnemu političnemu rovarjenju, ki ima kot prirodni cilj revolucijo, politično in socialno, in invazijam. Takaka bojna napoved bi bila zelo tvegana zadeva, kajti vsakdo bi si bil hitro na jasnem, da vse to predlaga Amerika samo zato, ker na tem polju ne zna tekmovali s komunisti. Ako bi znala, bi o vsem tem molčala, kot molčijo komunisti.

Pa recimo, da bi bila vsebina ameriškega načrta res neoporečna. Ali bi v takem slučaju program res potegnili ves svobodni in nevtralni svet na svojo stran?

Dvomimo o tem. Da ideja zagabi ljudi, jo je treba spraviti mednje v primerni obliki in s primernimi sredstvi. Komunisti imajo že izdelan in preskušen sistem: imajo povsod svoje stranke, svoje časopise, svoje sopotnike, svoje radio postaje, svoja kulturna gibanja. Organi sistema so komunistu predani ljudje, fanatični in požrtvovalni, ki sle-

po verujejo Moskvi in tvegajo vse, če je treba, tudi življenje. Amerika takega aparata nima. Ni zanj tudi dozorca, kajti še zmeraj je obtežena z ostanki duhovnega izolacionizma. Ameriški narod še zmeraj prepušča vse take vloge federalni administraciji, ki je seveda vse kaj drugega kot svetiščne idejne gibanje. Značilno za Ameriko je na primer dejstvo, da imajo samo delavske unije svojo, rekli bi lasno in neodvisno zunanjo politiko, ki deželi prinaša ogromne koristi, ki jih javnost žal premalo razume in ceni.

Ameriški načrt se bi mogel opreti samo na posamezne prijatelje naše dežele v zunanjem svetu. Najdemo jih v vsakem narodu, imajo navadno celo vplivne položaje, tudiso organizirani in ne obvladajo domačega javnega mnjenja. Navadno tudi ne znajo navezati pravih stikov, s srednjimi in nižjimi plastmi svojih narodov. Tak aparat seveda ne bo mogel uveljaviti idej ameriškega načrta, kot bo predložen Združenim narodom.

Vkljub vsem tem pomankljivostim je treba zamisel odobravati. Če že drugega ne, bo naša javnost morala debatirati o njej in po tej priliki lahko ugotovila, kje tiči pravi vzrok, da Amerika vkljub svoji radodarnosti nima takega vpliva na posamezne narode, kot bi ga lahko imela.

* Z A D N J E ČASE PRIHA-

JAJO ZOPET neprijetne vesti o naši babilonski Chicagi. Je včasih to res pravi Babilon. Tožimo se le s tem, če to kaj veča in če to nas kaj izvzema, da je v takem ogromnem vlemestu kakor je naša Velika Chicaga ne mogoče, da bi na vrtovih njene vsestransko pisanega življenja poganjale in cvetele le same žlahtne rožice in vse samo dobro. Človeška družba je še daleč od take popolnosti, dasi je to žeteli, da bi bila tak ali vsaj blizu neke popolnosti.

Kaj je v Chicagi narobe?

Dosti!

Zadnje čase so se pojavili rasni nemiri. Govorimo sicer o potrebi stpnosti med belimi in črnimi, a to je le bolj na naših jezikih. V naših sredstvih glavah pa strpnost med rasami kar ne more zakoreniniti. Krivda je več ali manj na obeh straneh.

Pred leti že, je neki sloviti govoril kaj dejal, da ta rasna "pokora" je naš od Angležev podedovan greh. Ti so jih še v kolonizacijskih časih te dežele napajali preko morja iz Afrike na tukajšnje plantaze. Da bi jih bili začeli že tedaj civilizirati in pripraviati na kako dostojno skupno življenje z belimi, zato se kotologovski Angleži niso menili. Glavno je bilo njim to, da so jim služili kot delovna sila, ki jo ni bilo treba plačati, ampak uporabljali so jo kakor orodje in živino.

V teh očitkih na račun tedanje angleške izkoriščevalnosti je precej resnice.

Danes imamo blizu 20 milijonov črncev v Z. D. Rod se množi in prihajajo še od zunaj. Če bo šlo to v tem tempu naprej, znajo zamorci doiti številno belega prebivalstva v par desetletjih. Tega se zavedajo in greben raste mnogim. Postaja od leta do leta bolj in bolj robato, glasneje in glasneje naglašajo svoje zahteve in po večjih mestih in krajih to ustvarja sitne razmere.

Naj sledi malo bežnega pregleda.

Mali lokalni prepripi so tu v Chicagi bili že na dnevnem redu pred leti med belimi in črnimi. Pred kakimi 15 leti so imeli z njimi težave na južni strani, kjer so začele rasti predmestne naselbine. Nekaj let nazaj je nastal tak mali puč v sosednem Cicero. Neka lastnica se je nekaj ujezila in je hotela prodati zgolj iz maščevnosti večjo stanovanjsko hišo črncem blizu Austin in 18. ceste. Beli, večinoma češke narodnosti so odločno nastopili in zahvaliti se je le neki češki posojilnici, ki je imela posojilo na hiši in je vložila svojo zahtevo, ki je onemogočila prodajo. Državne oblasti so poslale oddelek vojaštva tedaj na lice mesta, ki je stražilo nekaj dni tisti blok pred izgrede. Manjši prepripi so bili vedno tu in tam. Zanimivo je da tisti magnatje, ki

žive v bogatih palačah po severni strani po predmestjih sami v svoje sosesčine ne marajo črncev, priporočajo jih pa drugim, da naj bodo strni do njih.

Publične šole so marsikje nepopolne zamorskih otrok. Če greste po južni delih Chicage, ali recimo po zapadno južnih delih vse od Lake streeta in še dalj od Chicago ceste, pa vse tja do Cicero Avenue potem pa južno ves trikot okrog Douglas Panka, tam po 24. in 25. cesti se vsuje iz publičnih in višjih šol, ko jenja pouk cele trope črnskih otrok. Sicer je opaziti, da se drže oboji kolikor mogoče vsak zase, da vendar vidno je, da so neki predsodki tu in tam.

Od Douglas Panka vse od Lake streeta pa dol, do Cermak ceste in tja skoro do Cicere, belci zadnja leta drug za drugim prodajajo domove, v iste pa se celijo zamorci. Kupujejo jih razne realitne družbe, ki trgujejo z zamorci, jim dajejo posojila proti visokim obrestim in gledajo le na to, da je dobiček pri njihovi trgovini, kaj se godi s sosesčinami to jih ne briga.

Pred dobrim mesecem ali malo bolj je bilo napadeno v cerkvi Presv. Zakramenta na Cermak in Drake cesti neko poljsko dekle. 80 krat jo je zabodel napadalec v cerkvi in jo oropal. Zaprli so več zamorskih mladev, ki se kladijo po tisti okolici. Bobnati o tem niso hoteli preveč, ker bi to lahko dvignilo prehud javni odpor in nastop. Umrjeno dekle je bilo okrog 40 let staro poljske narodnosti. Mnogi so postali zagrenjeni in med belimi mladci je na tihem kipel jeza nad tem.

Pred kratkem je nekdo ustrelil do smrti nekoga zamorskega dijaka, ki je šel iz Harrison High School neke blizu 23. ali 24. ceste. Odkod je padel strel nihče ne ve. Ta slučaj pa je dvignil razburjenje med zamorskimi mladci, ki so začeli v skupinah, nekateri peš, drugi pa na avtih in trukih krožiti okrog in so se znašli nad raznimi strankami z napadi, nekatere nevarno pretepli, ranili in hudo poškodovali. Napadli so več belih oseb vseh različnih starosti v Douglas Parku in tamonjni okolici. Potem vse skozi ob Cermak cesti vse tja do Cicero. Policija je nastopila in v ta del mesta je bilo do danih nekaj okrog 200 nadržanih policistov, ki stalno patrolirajo v policijskih avtih in na motorstih kočijah. Aretiranih je bilo večje število mladev, neko poročilo je omenjalo, da so imeli neki večer kar natrpane prstose z aretiranimi pobalniki, ki so rezgajali po okolici na Lawn-dale postaji.

Izgredi so nastali pred dnevi tudi na obrežju kopaljšča Michigan jezera na južni strani med 63. in 77. cesto. Belci so proti temu, da bi se tam vsiljevali med nje prepirljivi črni mladci,

ki se nespodobno obnašajo in izražajo, kakor pravijo poročila. Prišlo je do pretepot inn policija je morala za nekaj dni stražiti kopaljšče obrežje.

Vse to so več ali manj posledice vzgojne zanemarjenosti zamorske mladine. Niso vsi taki. Soditi vse radi takih slučajev po enem kopitu bi bilo krivično. Mnogo zamorcev je tudi lepo versko in drugače moralno vzgojenih, a veliko več je pa takih, za katere se ne starši, ne nihče ne meni, kako rastejo in doraščajo, kaj počenjaajo ob včerih in ponoči, v kaki družbi so, itd. In v takih sosesčinah so po nočeh napadi, ropanja, posilstva in mnogokrat tudi ubitji. Kc belci o vsem tem čitajo po predmestjih in raznih mestnih četrtih, ničudno, če se branijo zanemarjenih zamorskih družin. Kdo jim naj zameri?

Tu je polje, ki kriči pri tem problemu po primerni vzgoji in civilizaciji. Naša zvezna vlada čudi, da mora podpirati radi gotovih političnih opozoril zanemarjenih in zaostala ljudstva po Afriki in Aziji. Toda doma na lastnih tleh ima kričeče probleme prav v tem kar se tiče vzgoje zamorskega prebivalstva, tu naj bi investirala in skušala z različnimi načini stanje izboljšati. Urajam, da pride do tega.

Sklopične-barvne slike

Cleveland, Ohio. — Slike iz življenja pokojnega škofa dr. Gregorija Rožmana nam bo prikazal Mr. Anton Jeglič v nedeljo, 10. septembra 1961, ob treh popoldne pod okriljem Tretjega Reda Sv. Frančiška v cerkveni dvorani Sv. Lovrenca.

Udeležba bo pričala, da se nismo pozabili blagopokojnega škofa Gregorija, ki je enajst let med nami živel, molil in tpeel z nami in za nas; njegovo truplo pa čaka častitljivega vstajenja pri brezjanski Mariji v Lemontu. R.I.P.

Pridite! Vabi prisrčno, Tretjerredniška Družina Sv. Frančiška pri Sv. Lovrencu.

J. S.

Leta beže — spomini ostanejo

III

Milwaukee, Wis. — Državna železniška direkcija v Ljubljani je v tisti dobi razpisala 32 uradniških praznih mest — prometnikov na raznih železniških postajah po Sloveniji. Preko 2000 kandidatov se nas je preglasilo in vložilo prošnje z vsemi zahtevanimi dokumenti. Kateri srečni bodo izbrani? Jaz sem imel to prednost in odlično priporočilo, da je moj oče dobro in zvesto služil državni železnici preko 40 let.

Po par tednih čakanja sem dobil poziv, da se predstavim direktorju železnice dr. Faturju. Moja mama, želeč mi vse dobro, je svetovala, da naj gre z menoj njena sorodnica, žena visokega uradnika na mestnem magistratu, ki je poznala vse ta velike glave na važnih in merodajnih mestih, tako tudi našega direktorja železnice. Nič slabega slučaj sem privolil, da gre ta protektorka z menoj.

Prišla sva še pred določeno uro v pisarno, kjer nas je direktor takoj in zelo prijazno sprejel. Sedeli smo okrog mize, kjer je direktor pregledaval moje dokumente ter sem in tja vprašal razne odatke, tikajoče se službe. Končno direktor vstane, mi ponudi roko in mi reče, naj bom pripravljen v najkrajšem času za nastop službe. Ves srečen sem se mu zahvalil ter mi še enkrat stisne roko. Tudi moji protektorki ponudi roko, toda kot bi ga picila kača, iztrga svojo roko iz njene — in na tla je padlo zvihl 500 Dinarjev.

Moja spremljevalka ga je hotela podkupiti — ne da bi jaz kaj vedel o tem. Za moment je bilo vse tiho, nato pa ves rdeč v lice začne direktor vpiti: "Ven sodr-

ga, ven, ven, drugače pokličem policijo!" Vpil je tako glasno, da se pretepamo. Od jeze in sramu sem letel iz pisarne, kot bi gorelo za menoj. S to bedasto idejo podkupovanja, ne da bi kaj vedel sem tudi to pot izgubil sigurno državno službo. Kasneje je ta nesrečna sorodnica izjavila: "Saj sem vedela, da je bilo premalo." In kriva je bila moja mama, ker ji je dala samo 500 dinarjev.

Ko je v Beogradu pdala vlada v kateri je bil minister kak član SLS — in če je potem v novi vladi bil imenovan za ministra kak član SDZ, so v Sloveniji padli tudi: ban, župani in višji državni uradniki. Na njih mesta so bili imenovani pristaši vladajoče stranke. Najbolj prizadeči so bili učitelji in profesorji, posebno oni, kateri so bili na važnih in dobrih položajih.

Ob padcu vlade in SLS v Sloveniji, so bili vsi ti učitelji in profesorji somišljeniki te stranke, prestavljeni na najslabša mesta ali pa celo na jug države. Na tako izpraznjena mesta so bili postavljeni vzgojitelji ni pristaši SDS. Ko je padla nato ta vlada, se je ponovila ista pesem. Zato so naši prizadeži učitelji in profesorji bili vedno pripravljene za hmitro preselitev. V Ljubljani, smo ob takih prilikah imenovali to politično komedijo: "Kufri gor — kufri dol."

Vsajko ve, da je bila v Sloveniji najmočnejša politična stranka SLS na čelu z dr. Antonom Korošcem in druga SDZ z voditeljem dr. A. Kramerjem. Vsakdo je bil prepričan naj si bo klerikalec ali pa liberalce, ko je poslušal njih politične govore ali pa bral "Slovenca," oz. "Jutro," ko sta si očitala in žalila z raznimi nelepimi očitki in dejanji, da bi se morala, če bi se slučajno srečala na cesti, pošteno okultotati. Neko soboto zvečer so klerikalci organizirali velike manifestacije, za svojo stranko in dr. Korošca. Seveda so liberalni politični krogi na isti večer organizirali ogromne demonstracije proti SLS in dr. Korošcu.

Po ljubljanskih liceh je bilo prerivanja, vpitja, in govorov. Na eni strani za dr. Kramerja na drugi strani za dr. Korošca. Navdušeni, vsak za svoje ideje in svojega voditelja, so si skočili v lase. Ljubljanska policija je nato spendreki mirila razburjene duhove. V ljubljanskih lokalih so se potem razgovarjali o tem vse do ranega jutra.

Zadnja postaja tega razburjenega večera je bila restavracija ljubljanskega kolodvora, kjer sem doživel prizor, ki ga ne morem nikdar pozabiti. Na zastraženem peronu ljubljanskega kolodvora se je sprehajal dr. Korošec, ki je čakal na Orient ekspres, da ga popelja v Beograd. Nenadoma pride dr. Kramar na peron ravno pred dr. Korošca. Prepričan sem bil, da bodo pale klofute. Toda ne. Oba ministra se odkrijeta, si prijateljsko stisneta roko in dr. Korošec je z roko pod pazduho objel dr. Kramarja ter sta se v prijateljskem razgovoru sprehajala po ljubljanskem kolodvoru, dokler nista vsotopila v poseben pulmanski vagon, ki so ga potem priključili Orient ekspresu, ki je po kratkem postanku nadaljeval pot v Beograd. Za moment nisem mogel verjeti temu dogodku. Kasneje sem prišel do spoznanja, da je politika — znanost.

Že par let pred drugo svetovno vojno sta Hitlerjeva Nemčija in Mussolinijeva Italija v propagandne vrste organizirali ogromne vojaške in civilne parade vseh večjih mestih. Te parade so kazali tudi naši kinematografi. To čas se je v Ljubljani pevala sledeča popevka v posmeh paradam: "Kaj zato če narod strada, svet rešila bo parada."

Po končani vojni vse do danes se v Rusiji posebno pa v Jugoslaviji vršijo brezštevne in nenehne ogromne vojaške in civil-

ne parade, samo s to razliko da danes skoraj isti ljudje prepevajo takole: "Kaj zato če smo lačni, zdaj na parade naše smo ponosni."

L. G.

Zavora ali pospešek rasti pri živi celici

V nadaljevanju raziskovalnega dela japonskega radio-biologa dr. Kamejame je uspel dr. Davidu Novelliju pomemben dosežek pri proučevanju življenjskega procesa in rasti v epruveti. Rentgenskim žarkom je Novelli izpostavil odbrane vzorce celičnega gradiva z namenom, da bi zaustavil sintezo proteinov, potem pa je dodal posebno kislino DNA, da se je proces sinteze obnovil.

Sinteza proteinov kot proces, v katerem žive celice spreminjajo hrano v energijo in v nove celične snovi, je pravzaprav isto kot življenje in rast celic. S svojo metodo je Novelli v do-ločenem smislu zaustavil in ponovno sprožil življenjski proces v epruveti, s čimer je prvi mogočil spremljanje proteinske sinteze med procesom. To doslej ni bilo mogoče, ker so morali pri proučevanju uničevati žive celice.

Novelli, prvi biokemik v laboratoriju ameriške komisije za atomsko energijo v Oakridgeu, je na tiskovini konferenci razložil dosežke mladega japonskega radiobiologa dr. Kamejame, s katerim sta pred dvema letoma skupno delala poskuse z ultravioletnimi žarki, ki so zadrževali opisani proces v živih celicah. Nasprotno pa se je zgodilo, če sta celice izpostavila beli svetlobi, torej tako imenovani fotoreaktivaciji.

Japonski znanstvenik je kasneje prišel v domovini do enakih ugotovitev, dr. Novelli pa je postregel z dokazi, da ne le ultravioletni, temveč tudi rentgenski žarki zadržujejo sintezo proteinov, ki pa jo je mogoče popolnoma obnoviti z dodajanjem posebnih delov kisline DNA, in sicer tistih, ki vsebujejo genetično gradivo za obnavljanje procesa rasti v celicah. Kamejama in Novellijeva metoda bi mogla po mnenju strokovnjakov utreti novo pot pri proučevanju genetičnih procesov.

Stari zapiski o sončni dejavnosti

Cepprav imajo znanstveniki morderne pripomočke, s katerimi proučujejo po najododnejših metodah aktivnost na sončni površini, vendarle vsaj za primerjavo uporabljajo stare grške in kitajske zapiske, spričo katerih lahko spremljajo sončno dejavnost v minulih 17 stoletjih.

Antični zvezdogleddi so se zanimali za tako imenovane sončne pege že v tretjem stoletju pred našim štetjem. Ugotovitve o aktivnosti na površini Sonca so ohranjene na srednjeveških stenskih slikah in risbah, ki so jih odkrili na Kitajskem. Tudi po tem gradivu so strokovnjaki ugotovili obdobja močnej in šibkej sončne dejavnosti ter nepravilnosti v znanem 11-letnem cirkulusu. Leta suše in lakote v življenju azijskih narodov se v zgodovinskih zapisih pogosto kažejo kot posledica teh ciklusov. Sodobne znanstvene metode izpopolnjujejo ugotovitve, ki jih vsebujejo ti stari dokumenti, po metodi radioaktivnega ogljika pa bodo znanstveniki lahko sledili cikluse sončne aktivnosti nazaj do začetka drugega stoletja pred našim štetjem.

Potniška letala blizu zvočne hitrosti

Še letos naj bi se vključila v redni letalski promet letala "Convair 990," katerih največja možna hitrost znaša 1028 km in se torej močno približuje hitrosti zvoka. Razpon kril "Convaira 990" znaša 36,6 m, letalo pa je dolgo 42,5 in visoko 12 metrov.

France Bevč:

Smrt pred hišo

Janez se je osramočen umaknil. Srce mu je bilo. Bil je razjarjen na vse. Pokazati se ni hotel.

Okno se je počasi zopet zaprlo; študent je dejal: "Grem gledat, kdo je?"

"Ne hodi!", je dejala Cilka. "Ne bo ga več!"

"Čemu bi si ga ne ogledali?"

Janez ga je videl, ko je stopil s šibo na prag in lovil z očmi po temi. Dolgo ni mogel ničesar razbrati. Končno je izločil iz mraka temnejšo postavo in je stopil proti nji.

"Kdo si? Kaj delaš tu?"

Janez se ni premaknil ne z ničesar besede.

"Če si pošten, se oglasi, sicer te naženem s to palico".

V tem hipu študent ni razločil obraza, razločil pa je blesk noža v roki temne postavice. Zamahnil je s šibo in udaril po bleščečem. Ni zadel. V tistem hipu se je telo neznanca usločilo in planilo proti njemu. Polde je začutil skelečo bolečino v nogi nad kolonom in slišal beg človeka...

Ko je stopil študent na prag izbe, je bil bled.

"Kje je?"

"Nič ni", je dejal in začutil, da iz skelečega mesta lije topla tekočina in teče v čevlje. Težko je stopil do klopi ob peči in sedel. "Zabodel me je vrati!"

Svatje so zavpili in poskočili.

"Saj ni hudo", je dejal študent. S strahom so opazili, da mu lije kri iz čevljev.

"Pajčevine. Zavežite mu noge!"

Sezulj so ga in mu obvezali rano, položili so ga na posteljo, ki se je močila od krvi. Proti jutru se je študent onesvestil in umrl...

3.

Janez je prišel domov, stopil je v klet in si natočil žganja. Ko je prišel v izbo, je videl očeta, ki se ni šel spat in so ga njegove oči v začudenju prodrale.

V pričo očeta je izpil polovico žganja in del glavo v dlan. Nato je šel po sobi gori in dol kakor lev po kletki in se ni mogel umiriti.

Oče je od velikega začudenja jedva dobil prvo besedo:

"Kaj ti je Janez, kakšen si?"

"Pustite me!" se je stresel. Kakor da gre neznanca boleščkozi njegove besede, so zvene pol v joku in kesu.

"Človeka sem zaklal". Če bi bil sin tisti hip zamahnil z nožem po očetu, bi ga ne bilo zadelo tako nemilo. Sesedel se je in zastokal, da bi se kamnu usmilil.

"Ti si to naredil? Ti si to naredil? Mater si ubil!"

Sin je bežal iz hiše...

Oče je vpil za njim, da je strašno odmevala hiša: "Pahnil si nas v brezno! O!"

Vso dolgo noč do jutra so videli begati senco po cestah in po polju. Vso dolgo noč do jutra je pil Janez žganje in se ni mogel upijaniti, mislil je na smrt, a se ni mogel umiriti. V vriskih je položil vso svojo notranjost; ti vriski so rezali tišino kakor krik krokarjev in naznanjali bedecemu očetu, kod hodi s svojo obteženo vestjo!

"O, pahnil si nas v brezno!"

Proti jutru je šel Janez k fari in stopil k orožnikom: "Uklenite me!"

4.

Poldeta so pokopali, k Kosačevim se je naselila nedopovedljiva žalost. S študentom je umrlo njih upanje, ves njih ponos. Pokopali so življenje ene družine.

Pri Graparju so odložili ženitovanje. Ko se je vršilo, je bilo tiho in se Cilka ni posmejala na njem.

Brdarjeve družine se je prijel ime: "družina ubijalca".

Kdor izmed dveh družin je srečal enega izmed njih, ga ni pogledal v oči; v velikem loku so hodili drug mimo drugega.

Brdarjevi so čutili prokletstvo, ki je leglo nad nje. Prst sosedov, ki je kazal na hišo, je bil težek kot svinec in je rezal kot jeklo. Vse oči in besede so bile uprte v sramoto; še v delo in molitev se je ta sramota grenko primešala.

"Delajmo!" je dejal Brdar in dogodka ni več omenil v družini.

Vendar mu ni šel ta dogodek ne iz glave ne iz srca. Brdarjev zadnji las je osivel, pleča so se mu uklonila, čez čelo so se zarezale gube.

Franceta ni silil več, naj se ženi, delo na gmajni je počivalo, kakor da ne veruje več v lastno besedo: "Vsakemu svoje posestvo!"

Komu? Temu, ki je pri v-jakih? Temu, ki je v ječi in bo hodila sramota z njim in z družino? Najstarejšemu, ki hodi zagrenjen sam nad seboj? Najmlajšemu? ...

Brdar si ni znal odgovoriti.

5.

Ves Vzglavnik in pol fare je bilo navzoče v porotni dvorani, ko so sodili Janeza. Mrznja sosedov je gledala v klopi gledalcev, odražala se je iz prič.

Ljudje se ubijalca boje. In naj je pravica na njegovi strani, jih obide strah v njegovi bližini, kakor da je ubiti človeka njegov poklic. Ne marajo ga več. Hočejo, da je dalec proč, da jim niti njegova senca ne pade več na pot.

Tako se je zgodilo, da je celo brat pričal zoper njega, ko je opisoval njegov značaj, njegovo razmerje do sosedov in posebej do študenta in do Cilke. Tudi neprevidna Janezova beseda v minuti, ki je bila najšibkejša, je prišla na dan.

Sodniki so zazijali, državni pravdnik je odvažno prikimal, zagovornik pa je zamahnil z roko: "Tega bi vam ne bilo treba govoriti".

Janez je stal trmasto pred sodniki, odgovarjal je kratko, kot da mu težko denejo vprašanja in ga celo žalijo.

Porotniki so bili resni možje in so se pol ure posvetovali. Po preteku pol ure so prišli in pridili uboj.

Sodniki so razglasili rabsodbo: "Šest let ječe".

Tiho je bilo v dvorani. Vseh oči so bile uprte v Janeza, ki ni trenil, gledal je v tla, kot bi iskal rešitve v pobarvanih deskah.

"Ko so ga odpeljali, je pogledal po občinstvu. Njegove oči so iskale Cilko. Ni je bilo. Laže mu je bilo, da se vsaj ene oči niso pasle na njem. Za ves ostali svet mu ni bilo mari.

Odšel je v ječo...

6.

Zaplotnik je bil že od mladosti zaprt sam vase, po Jeričnem odhodu se je zaprl še bolj. Tončka je bila bolehnješa, zdelo se mu je, da je šel ves trud njegove moške dobe v nič in nima nikogar, da bi oslonil nanj svojo zapuščenost.

Prišel je piti. Nestrpen je bil sam s seboj, med zakonca je legel prepir, ki je podžgal pekel. V Zaplotniku se je naselil strah, pred katerim je bežal, kakor pred samim seboj.

"Kam? Kaj sem storil?"

(Dalje prihodnjič)

Somi izginjajo iz Vrbskega jezera

Vrbsko jezero je kras koroške dežele, ob katerem se v teh dneh gnetejo tisoči dopustnikov in letoviščarjev z vseh vetrov. Zenske v pisanih oblekah in kopal-kah, pri katerih štedijo z blagom, kot da bi bilo na karte, rjav- vi moški v športnih "dresih" dajejo jezeru pester, svetovljanski izraz. Rahel vetrič, ki se poigrava z valovi, snežnobela jadra jadrnic in brzi motorni čolni pozivljajo prijetno sliko.

Toda pod vodno gladino je drugače. Običajni, ali pravilne- je naravni prebivalci jezera, ri- be, namreč poginjajo v velikem številu, tako da se naše idilično jezero spreminja v pravcato ribje pokopališče. Kot pravijo strokovnjaki pri agrarni oblasti, so lani v letni sezoni potegnili iz vode dnevno po 20 do 25 poginulih jezerskih somov, ki so že dosegli težo okrog 25 kilogramov. Tudi letos v zadnjih tednih so znova opazili množično poginja- nje somov.

Ribiči ob Vrbskem jezeru so zaskrbljeni, kajti po njihovem računu je doslej poginilo že okrog 80 odstotkov vseh somov v Vrbskem jezeru in tako bodo, ako bo sedanji ritem poginjanja somov šel naprej, kmalu poteg- nili iz Vrbskega jezera posled- njega poginulega soma.

Glede vzrokov poginjanja so- mov si strokovnjaki še niso po- vsem na jasnem. Tudi stroko- vna mnenja in raziskave pri in- stitutu za ribarstvo dunajske V i s o k e šole za kmetij- stvo niso mogla za gotovo ugotov- iti, kaj navaja some k prezgod- njemu koncu. Sumljivih poja- vov je več. Večina se strinja v tem, da so motorni čolni glavni krivci, da postaja Vrbsko jezero ribji, "britof". Vsako leto nam- reč na Vrbskem jezeru motorni čolni pokurijo 350.000 litrov ben- cinske mešanice in tako gre sko- zi izpušne cevi v vodo okrog 7000 litrov strupenih in škodljivih ostankov zgorelega bencina. Ti ostanki se potem počasi usedejo na blatna jezerska tla. Soma so pa talkovzane "talne ribe", drže se vodnega dna. Tako pridejo v dotiko z ostanki bencina in olja in to pomeni zanje smrt. Ropot motorjev pa je, pravijo dalje ri- biči, sploh zmešal ves naravni

red v jezeru. Zaradi ropota in treslajev, ki jih povzročajo mo- torji, so namreč tudi tiste vrste rib, ki se običajno drže vodne gladine, prisiljene, da se pomak- nejo v globino, kjer je več miru. Tako so ribiči ugotovili, da so se ščuke, ki običajno žive v pasu od 10 do 15 metrov pod globino Pojav teh roparskih rib v glob- ljem pasu pa zopet ogroža dru- ge ribe, ki so ondi dotlej mirno živele.

Na večini podobnih evropskih jezer so promet z motornimi čol- ni že pred leti prepovedali, da zaščitijo ribje bogastvo voda. Ne toliko iz ljubezni do rib, ampak predvsem zaradi tega, ker vrše tudi ribe v naravi svojo potrebo- no funkcijo. Tudi za Vrbsko je- zero so ribiči zahtevali podobno prepoved, toda hotelrji se krče- vito branijo. Sport z motornimi čolni, posebno pa vodno smu- čanje, privablja vsako leto obili- co denarnih gostov, posebno iz Nemčije, da tukaj uganjajo ta šport, ki ga na nemških in švi- carskih jezerih ne smejo. Prvo, delno znano so pa ribiči že do- segli. Od 1. januarja 1962 bo promet z dvotaktnimi motorji, ki puščajo največ oljnih ostan- kov in povzročajo največji hrušč, prepovedan. Ali bo to somom v Vrbskem jezeru prine- slo potrebno odpomoč, bodo pa šele videli.

Ekvadorske ali kongoške banane

Največji tihotapski škandal z bananami po vojni je prišel te dni na dan na Koroškem. Vanj sta zapleteni dve koroški firmi in več dunajskih veleuvoznikov tega sladkega tropskega sadu.

Z lažnimi carinskimi deklaracijami o uvozu banan so ti tr- govci oškodovali državo za tež- kje milijone. V trgovini sta nam- reč dve vrsti banan, ene ki ra- reče v Ekvadorju, republiki ob Pacifiškem oceanu v Južni Ameriki, druge pa rastejo v A- friki, v žalostno znanem Kongu.

Ker je bila carina za banane iz Konga precej nižja od onih iz Ekvadorja, so uvozniki svoj sladki sadež, ki je v resnici pri- šel iz Ekvadorja, prekrstili v kongoškega.

Pravijo, da so afriške (kongo- ške) banane sicer nekoliko slaj- še, a zato prej zginejo, dočim so ekvadorske banane nekoliko

Uganda, pomembna dežela vzhodne Afrike, se tudi pripravlja na neodvisno življenje

S sosednjo Tanganjiko in Kenijo naj bi se združila v Vz- hodno-afriško federacijo, za kar se posebno poteguje vodnik Tangannjike Julius Nyerere.

Ali se snuje v Ugandi nekaj podobnega, kot se je zgodilo v Kongu, se vprašujejo ne le v Kampali, glavnem mestu dežele, temveč v vsej Vzhodni Afriki.

Ob koncu minulega leta so se začeli v Ugandi, najbolj razviti pokrajini Ugande, ostriti odno- si do britanske protektoratske oblasti. V Ugandi, ki je nekoli- ko manjša od Velike Britanije, živi okoli 6,5 milijona ljudi, med katerimi je 70.000 Azijcev in ka- kih 10.000 Evropejcev. Pred približno sto leti sta britanska raziskovalca Speke in Grant na poti proti izviru Nila naletela blizu sedanje Kampale na pre- stolnico bugandskega kralja Mu- tese I. Potem so se skušali v de- želi uveljaviti razen Britancev tudi Francozi, Nemci in Arabci, proti koncu prejšnjega stoletja pa je kralj sklenil z Angleži pr- vo, kasneje večkrat spremenje- no pogodbo.

Pleme Baganda je z nekaj na- milijon ljudi največje med 13 ro- dovi v Ugandi. Na njegovem ozemlju, ki zavzema četrtino vse Ugande, živi še kakih 800.000 članov raznih drugih plemen, ka- terih poglavarji so do oblasti Bagandov prav tako nezaupljivi kot knezi drugih treh ugandskih pokrajin. Vlada Bugande in kralj Mutesa II., po vrsti sedem- intrideseti vladar neprekinjene oblasti kabakov.

Kraljevska palača na griču Mengo na robu Kampale — pri- poveduje poročevalec, ki je ne- davno potoval po Vzhodni Afri- ki — straži 56 domačinov v ori- tanskih uniformah. Vsako iz- med bugandskih plemen oprav- lja na tem dvoru posebne dolž- nosti: eni so kuharji, drugi vr- tarji, tretji dvorni godbeniki. Od palače se pride po "kraljev- ski milji," široki asfaltni cesti, do poslopja bugandskega par- lamenta — imenuje se "lukiko" — ki ga sestavlja 92, delno ime- novanih poslancev.

Zasedanja, ki so zmes starih bugandskih posvetovanj in pa zborovanj v britanskem parla- mentu, začne kabaka z otvori- tvenim govorom. Sedi na pre- stolu, za katerim je zraven slik treh zadnjih kabak tudi podoba britanske kraljice, na nasprotni

manj sladke, a zato bolj trpežne. Razlike v sladkobi pa nestrokov- njak sploh ne občuti. Pač pa jo bodo bridko občutili trgovci — ki noben sploh poskusili niso — ko bodo morali plačati več mi- lionov šilingov kazni. Tako se pa na svetu marsikatera slad- kost rada spremeni v bridkost.

steni pa visijo simboli 45 bu- gandskih rodov in plemenskih skupnosti: rastline, živali itd.

Bugandski parlament je neke vrste konkurenca tistega, ki so ga po svoji zamisli in načrtih za- snovale britanske oblasti in ki velja za vso Ugando.

Podnevi zbujajo Kampala videz poslovno vsestransko razgibane- ga središča dežele. Mesto šteje kakih 47.000 prebivalcev, med katerimi je okoli 20.000 Azijcev in blizu 3.000 Evropejcev. Azijci, večinoma Indijci in Pakistanci, se kakor v vseh vzhodno-afriških deželah ukvarjajo v glavnem s trgovino. Množica raznih na- rodnosti daje slikovito zunanjo podobo mestu, ki je zgrajeno na sedmih gričih, na katerih se vi- stijo hindujska svetišča, snežno- bele džamije ter kamnite prote- stantske in katoliške cerkve. V Kampali, ki bi se ji po naše re- klo "mesto antilop," je tudi po vsej Afriki znana univerza Ma- kerere. Živali, po katerih je me- sto dobilo ime, in še mnoge dru- ge si lahko obiskovalec ogleda v slovitem naravnem parku.

Uganda velja za največjo pri- delovalko kave v Britanski skup- nosti, ima pa tudi nekaj indu- strije, ki ji daje potrebno ener- gijo centrala, zgrajena na kraju, kjer teče Nil iz Viktorijinega jezera (drugega največjega na svetu). Po 6.000 kilometrih cest vozi blizu 40.000 motornih vozil, razen teh pa ima dežela tudi 350.000 koles.

Bankovci iz umetne snovi

V nekem stuttgartskem labo- ratoriju so preizkusili izvedljiv- ost zamisli, da bi sedanje pa- pirnat bankovce zamenjali s plastičnimi, ravnatelj angleške države kovnice pa je nedavno predlagal, naj bi izdelovali iz plastičnih snovi nekatere ko- vance.

"Papirnati bankovci se meč- kajo in umažejo, plastične pa je mogoče prati," pravijo zagovor- niki zamisli, bančni strokovnja- ki pa poudarjajo druge pred- nosti plastičnih bankovcev. Po njihovem mnenju bi jih lahko ustrezni stroji šteli in sortirali pa tudi povezovali in jih preluk- njane natikali na palice doice- ne dolžine. Pravijo, da bi se denarnim zavodom s tem odpre nove možnosti za racionalizaci- jo poslovanja.

Se posebej pa bančniki ome- njajo dejstvo, da bi bilo iz pla- stičnih snovi izdelan bankovec mnogo težje ponarejati. Plasti- čnim listom za bankovce bi la- hko zagotovili natančno določeno električno prevodnost, z ustre- znimi instrumenti bi na prvi po- gled ugotavljali njihovo speci- fično težo, razen tega pa bi jih pri proizvodnji lahko ubrali na določen ton, ki bi ga pri prever- janju ugotavljali z akustičnimi aparati. Poljubno zmes vseh teh lastnosti bi morali ponare- jevalci toliko časa preverjati, da bi se jim glede na potrebne tehnične pripomočke in finan- čna sredstva ne izplačalo ponarejati denarja.

Plastičnih bankovcev pa bi ne bilo mogoče zgibati. Bili bi dve desetinki milimetra debeli in za vsako vrednost različne velikosti, vendar pa bistveno manjši od dosedanjih papirnatih plačilnih sredstev. Po mnenju strokovnih proučevalcev te za- misli bi plastični bankovci ne zavzemali pri isti vsoti več pro- stora, kot ga zdaj papirnati, ven- dar kljub vsem prednostim še ne kaže, da bodo v bližnji pri- hodnosti kje uvedli ta denar.

Ruski velesejem v Tokiju samo za propagando

TOKIO, Jap. — Moskva je or- ganizirala svoj velesejem v To- kiju. Japonci so mislili, da bo to res prava gospodarska razstava, ki bo dala priliko za kupčije. So se temeljito zmotili.

Na velesejmu je bilo razstav- ljeno dosti blaga, toda slabe ka- kovosti in v mali izbiri. Čuvaji razstave so bili res samo čuvaji; njihova naloga je bila, da varu- jejo blago, kar so tudi odkrito- srčno priznali tokijskim trgo- cem, ki so spraševali po cenah in dobavnih rokih za posamez- ne predmete, ki so se zanje za- nimali. Zato pa je bil velesejem bogato založen s tiskano propa- gando, nad katero je visela 80 čevljev visoka Leninova slika.

Ta je radi svoje velikosti še naj- bolj padla v oči vsem obisko- valcem. Kupčije seveda na tak- em velesejmu ni bilo sklenje- ne nobene.

Moški dobijo delo

Delo za moške
Išče se moške za vrtnarsko delo. Kličite PO 1-6562. (172)

Delo na vrtu
Moški vajen kmečkega ali vrtnega dela, dobi zaposlitev, \$1.00 na uro. Kličite EV 2-8087 zvečer po 6. uri. (171)

Ženske dobijo delo

Hišno delo
Išče se Slovenka, da bi čistila 3 sobe vsaki petek. Kličite EX 1-2497. (174)

Stanovanje se odda
Tri neopremljene sobe s ko- palnico se oddajo odraslim ali zakoncem na Miller Ave. v Euclidu. Kličite KE 1-2376. (172)

Dvostanovajska hiša naproday
V Euclidu je naproday dvo- stanovajska, čisto nova zidana hiša, 6-6, vsi prostori v enem nadstropju, vse podkleteno, pol- druga kopalnica, \$33.900.

UPSON Realty Co.
RE 1-1070 499 E. 260 St. (172)

Naproday
Pontiac avto z dvemi vrati let- nika 1954 v dobrem stanju za \$125; Franz Electric Metronome (s knjigo) \$10; mahagonijeva to- aletna mizica \$10; dva moška plašča št. 38-40: tweed \$20, glad- ki \$15; žensko kolo \$8. Kličite IV 1-7090. (x)

Hiša naproday
enodružinska, 4 spalnice, novi plinski furnez, bakrene cevi. V Collinwoodu. Kličite PO 1-4976. —(172)

Hiša naproday
Dvodružinska, 4 in 3, na 1092 E. 72 St. Ogledate si jo lahko po 5. uri pop. —(170)

Dvodružinska — \$9.800
Perry Home okolica, blizu Donald Ave., 5-4, garaža, plin- ski furnez, prazno. Se lahko ta- koj vselite. Florence Rome, slo- venska prodajalka.

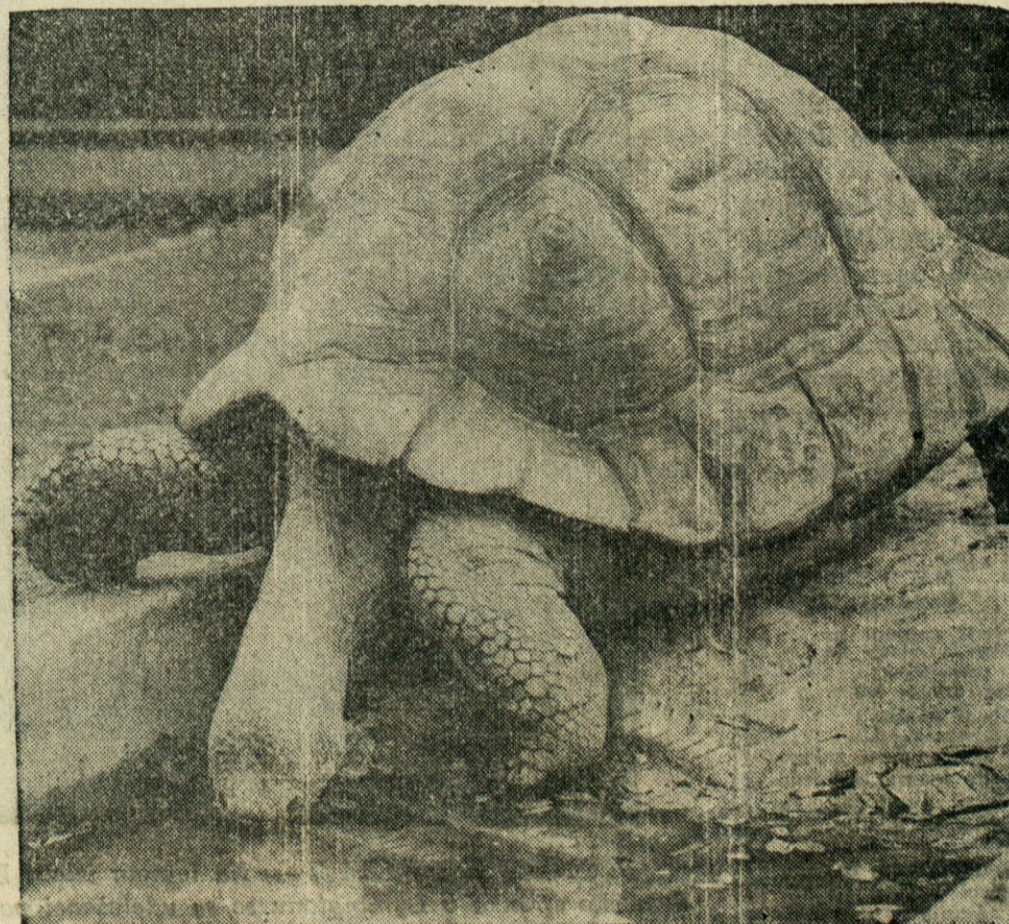
MAIN LINE REALTY
1191 E. 79 St.
HE 1-8181 EX 1-7976

Sobe se odda
3 velike neopremljene sobe in kopalnica v okolici Lake Shore Blvd., in Neff Rd. \$75 mesečno. Vse udobnosti. Kličite IV 1-7565. Za eno osebo ali dvojico sred- nje starosti. (X)

Odda se
neopremljena soba, kuhinja in kopalnica eni odrasli osebi. Kli- čite: 881-6792. —(172)

Iščem
lepo opremljeno sobo ali manj- še lepo opremljeno stanovanje. Ponudbe na upravo Ameriške Domovine.

Sobe se odda
3 sobe se odda eni ali dvema mirnim osebam. Vprašajte spodaj, spredaj, na 1176 E. 61 St.

ZEJO SI GASI — Velikanska želja v živalskem vrtu v Londonu na Angleškem si gasi željo v svojem omejenem bivališču.

Karel Mauser:

LJUDJE POD BIČEM

III. del.

— Povedal mi je preiskovalni sodnik — je rekla vdano. — Zelo me je zadelo. —

Nataša je obmolknila in z robčkom brisala oči. Silva je videla, da je njeno ganotje iskreno, toda ni našla besede v tolažbo. Nekoč ga je varala, hotela je živeti. Oba z Blažem sta se igrala z njegovo navidezno mirnostjo in s čustvi, ki jih je imel zakopane tako globoko. Ni znala priti do njih. Pustila sta ga tavati po bednem kraljestvu njegovih načrtov, da sta bila svobodna. Nato sta ga na mah zapustila in ko se je zavedel, je bil sam. V obupu je drobil ostanke preteklosti in ko je prišel do sebe, je videl, da je brez pomena, da nikomur nič ne pomeni. Siro-mašen, od dežja izpran venček suhih rož.

— Ali si še dosti govorila z njim po mojem odhodu? —

— Marsikdaj — je rekla krhko. — Strašno je bil sam in nekoč mi je rekel, da se je mislil ubiti, pa se je premislil. Saj veš, ko je človek mrtev, potem ni več upanja. Mislim, da je dolgo upal. —

— Nisem hotela, da bi se ubil — je rekla hlipaje. —

CHICAGO, ILL.

REAL ESTATE FOR SALE

LOMBARD — Owner retiring. Supporting now and in line for fabulous development, 3 bdrm. home, filling station, 3 stall mech. garage, 124' frtg. in growing business area. Must see. Phone MA 7-4599. (170)

MT. PROSPECT — BY OWNER being transd. by Sept. 1. For quick sale. All brk. 3 bdrms. ranch with full bsmt. Att. gar. 1 yr. old. Cor. lot 84x138. School bus stops here. Many extras. HE 9-0228. (171)

CICERO

St. Francis of Rome
2-6's, Brick. Separate boilers, 2 car garage side drive. By Owner — Reasonable. Call 521-0042. (171)

LOMBARD — Fully air conditioned 6 yr. old ranch. 2 Large bedrms., oversize kitchen, gas heat, Patio, Gar. Black top dr. Landscaped fenced hard. VIC BELL, 7 S. Park Ave. LOMBARD, ILL. MA 7-1000. (172)

LOMBARD — BY OWNER

4 rm. brick veneer with 14'x20' breezeway. Att. 14'x20' brk. gar. 2 bdrms. Tile bath. Over 1 acre landscpd. lot with veg. garden. \$23,000 for immed. sale. MA. 9-1072. (172)

BENSENVILLE — BY WIDOW
7 room house. 5 down, 2 up plus laundry. 4-50x160 lots with trees. 2 car gar. Cab. tiled kit., tiled bath. F.A. heat. Must see to apprec. PO. 6-1486. (172)

VILLA PARK — BY OWNER
2 bdrm. home. Blacktop dr. 1 car gar. Fenced yd. Bsm. Gas ht. Also have 3 bdrm. home. Cape Cod. Expndble. No bsmt. Att. gar. Call BR. 9-4905. (172)

BY OWNER

Brick. 2-6 and 1-4. Auto, hot water heat. 2 car brk. gar. Bsm. Sell on contract. Close to everything. 825 N. Mozart. HU. 9-5907. Please call from Sept. 5 on. (172)

BUSINESS OPPORTUNITY

NEIGHBORHOOD TAVERN — BY OWNER
Good Southwest location. Money maker. 16 stools. At \$4,000 plus. Call 10 a.m. to 12 p.m. only. FA. 4-3458. (171)

DRY CLEANING PLANT IN BARTLETT, ILL.
WELL EST. IN FAST GROWING N. W. SUBURB. IDEAL SETUP FOR COUPLE. Priced for quick sale by owner. Ph. Elgin OW 5-0528. (172)

sala za Viktorja pozdrav in bi ga ti oddala na pošto. In če me kmalu odpošljejo, ti boš lahko zvedela, kam sem odšla — da bi mu sporočila. —

Dala ji je svinčnik in droben list papirja iz beležnice. Nato je napeto gledala v vrata. Ko ji je Silva vrnila papir, ga je stlačila v nedrje.

— Hvala — je rekla Silva. Spet sta bilj ujeti v beganje z očmi, v muko prvega srečanja, kar je bilo med njima.

— Tako težko mi je — je rekla Nataša. — Ne morem si misliti, da je tako prišlo. —

— Tudi deset let mine, Nataša. Dve leti nazadnje ni tako dolga doba. Ne misli zdaj name. Ne zdiš se mi zdrava. Ali so zdaj tvoji napadi kaj bolj poredki? —

— Boljše je — je rekla. — Veliko boljše. —

Gledala jo je proseče, z neznanstveno prošnjo za usmiljenje.

— Ali me zelo obsojaš, Silva? —

— Počemu? Kjerkoli bom, bom mislila nate brez hude misli. Verjemi. —

Gladila jo je po laseh, ki so bili še vedno bogati in zlati.

— Še vedno si kakor tista stara, dobra Mara, Silva — je rekla vsa v solzah.

Tedaj je stražar odprl vrata.

Čas je pretekel — je rekel mirno.

Nataša je vstala in se nenadoma oklenila Silvinega vratu.

Zdaj so tudi Silvo polile solze.

— Vsak človek za nekaj trpi, Nataša. Tudi ti. Zdi se mi, da tudi ti. —

Rahlo je razklenila njene roke in se obrnila proti vratom. Ko je pogledala po hodniku, je videla, da se na koncu, tik pri stopnicah, razgovarjata Saša in Blaž. Opazila sta jo. Silvi se je zdelo, da Blaž skuša dvigniti roko. Hitro se je zasukala.

— Zbogom, Nataša — je rekla hlastno. Ko je slišala za seboj težke korake stražarja, ji je odleglo. Vendar se še v celici ni mogla povsem umiriti. Dotaknilo se je življenje, življenje od zunaj, ki ga je že skoraj pozabila. Natašina obleka, duh po kolonjski vodi, sveže perilo, Razpet in Blaž, vse to je spet prišlo tako nenadoma, da jo je trgalo spet od prisiljene mirnosti, v katero se je skušala vživeti. In poleg tega še razočaranje, ki ga Nataši ni upala omeniti. Njen obisk je zaprl pot Viktorju. Ne bodo ga pustili govoriti, ker je dovoljen samo en obisk na mesec. Morda pride jutri, pojutrašnjem. Prišel bo zastoj. Zato mu je pisala. Nataša bo pismo gotovo oddala.

Ko je sede na postelji mirila razviharjeno notranjost, se je od hipa do hipa ustavljala pri Nataši. Spremenila se je. Kakor da so jo doslej poganjali v življenju samo zunanji nagibi, ki pa so se zdaj ustavili kakor veter. Jadra so uplahnili in v strahu, da bodočnost ne bo dovolj globoka voda, je spustila grezilo, da zmeri globino. Zadelo je ob nekaj, kar je skrito pod gladino in ni moglo videti. Minila je opojnost,

Vedno je bil v življenju tako trd kakor da usmiljenja sploh ni poznal. In sem mislila ... —

Jokala je in z robčkom na ustih zadrževala hlipanje.

— Zdaj je prepozno brskati po preteklem, Nataša — je rekla mehko. — Mislim, da nisi samo ti kriva. Tudi njega je davila preteklost, ker mu je sedanost pokazala, da je bila zlagana. Ko so mene prignali k njemu, sta se s Sašo sprla. Zdi se mi, da v marsikaj ni več veroval. Tudi ti ne več. Preveč je umazano. —

Nataša je grizla robček in jo topo gledala.

— Ne povej tega Saši, kar sem ti povedala. Toda je res, tudi njegovi so ga pustili past. —

Kako bedna je bila v tem hipu Nataša! Kakor da sta zamenjali vloge in je zdaj ona jetnica, obsojena v ta ozki, zamrežen prostor.

— Tudi ti si shušala, draga — je rekla čez čas. Hotela je prevrniti pogovor v drugo stran, toda njej sami je spodletelo.

— Zdaj si poročena, kaj ne? —

Nataša je zalila rdečica.

— Tudi Blaž te pozdravlja — je rekla plaho.

Dotaknili sta se nekaj skupnega, kar je na svoj način bolelo obe. Nataša je čutila krivdo, Silva preteklost, v kateri je nekoč mislila, da bo tekla ob Blažu.

— Upam, da sta srečna — je dahnila.

— Da — je rekla odsotno.

— Vendar ... —

Ni mogla naprej. S čudnim obupom je strmela čez mizo in se mučila z besedami. Ni je mogla gledati. Vstala je in stopila k njej, ji dela roko čez rame in se z ustnicami dotaknila njenih las.

— Pozabi, draga, kar je bilo. Vesela sem, če sta srečna. Življenje ima pač toliko ovinkov. Ne moreš jim videti do konca. —

Čisto negibna je gledala v mizo, kakor da se ne more premakniti.

— Toliko stvari vendarle ostane, ki jih moram premišljati, ko sem sama. Če je človek nesrečen, se ne boji hudega, otrpne za vse. Toda če si srečen, se bojiš vsake minute, ki bi ti mogla srečo podreti. Včasih se ne počutim dobro. —

— To je zato, ker je še mnogo živega, Nataša. Kostja in... —

— In ti — je rekla hlastno.

— Jaz, dragica, sem onstran vavine meje — je rekla prisrčno.

— Tvoja nesreča, ta ječa, tolažba, ki si jo dajala meni in Kostji, Blaževa in moja krivda, vse to je zvezano s teboj in tolikokrat z Blažem vred misliva isto. —

— Pustiva to — je rekla Silva trdno. — Eno bi te prosila, če imaš svinčnik, bi napi-

Vse trajno kodranje SAMO ENA CENA

ANDRE DUVAL

406 Euclid, drugo nadstropje. SU 1-3161. Edini tak salon v Clevelandu z samo eno ceno.

Izberite od najboljših
COLD WAVES • MACHINELESS
• MACHINE

465

Ni vključeni umivanje las
kodranje in rezanje las
Garantirano
Reg. \$10 do \$25

Najboljši licenzirani operatorji
Posebna rastopina za težke lase
Izberite si iz naše velike nove zaloge
eno, povsod oglaševano trajno kodranje
— neopirajte se na ceno. Prepričajte se
sami, da za najlepše trajno kodranje ni
potreba plačati več.

Zakaj bi si lase kodrali sami, če vam
to lahko napravijo strokovnjaki; vključno
umivanje glave, kodranje in striženje,
za manj denarja!

VELIKA OTVORITEV!

V PETEK IN SOBOTO — 8. IN 9. SEPTEMBRA

Globokar's Lounge

NA 832 EAST 200. ST.

Servirali bomo: pečene piške, roast beef in svežo šunko z prikuhami!!!

Igrali bodo polke naši priljubljeni in splošno znani umetniki: v petek: Johnny Pecon in Louis Trebar, a v soboto: Ray Champa!

NOVO VELIKO PLESIŠČE — NOV VELIK LOT ZA PARKIRANJE!
DAME DOBIJO KRASNE NAGELJNE!

REZERVIRAJTE MIZE ŽE VNAPREJ!

Telefon: IV 1 — 6530.

Vsak dan serviramo domačo slovensko-amerikansko hrano opoldne in zvečer. Ob petkih imamo vsakodnevne ribe. — Vsak petek in sobota je polka ples, ki ga vodijo naši znani polka igralci.

Naši prostori so tudi zelo pogodni za razne bankete, za kegljaške partije, za manjša poročna kosila in partije in za božične priredbe!

Vsi ste najpriskrnejše vabljeni in boste vedno ljubeznjivo postreženi!

PIVO — VINO in ŽGANJE

JOHN in FRANCES in VINCENT GLOBOKAR — lastniki.

telesno dožemanje ljubezni, sovražstva in lepote se je skrhalo, z vsem naporom se oklepa sreče, ki jo je dosegla in se boji zanjo. Ali je morda bolna? Ali se je morda spremenil Blaž, ko je dosegel, kar je želel doseči?

Ali je morda poslednji strel iz Razpetove pištole pretrgal zastor med resnico in zlaganostjo in je Nataša morda pogledala v življenje, v to strašno plivkanje strasti, ki jim je sama dodala svoj delež?

Kako strašno mirno in samotno postaja borišče! Vsak se bori s svojo usodo čisto sam, ločen od drugih. Sedanjost odnaša mrtve malomarno in brez-

bižno, celo tiste, ki so v preteklosti mislili, da zmagojejo. Neznana tragika je v teh borecih ljudeh, zamahovanje v prazno je samo izraz notranjega bega pred krivdo, ki je ne morejo vreči iz sebe.

Tudi Natašina borba, je le še beg. Obupen beg obkoljenega človeka, ki se zaveda krivde, ki je nenadoma vstala. Nor beg pred mrtvim Razpetom, beg pred mrtvim otrokom, ki so ga ji izstrgali iz telesa, ker bi ga ne mogla nositi s seboj skozi gozdove in hajke, beg pred krvavim tkivom, ki so ga ji vzeli iz života in je sprehleno nekje pod mahom v gozdu in bi moglo biti za zibel še mar-

sikateremu življenju, ki bi se kakor jalova veja strastnemu spočelo iz ljubezni. Najtišji pomladnemu vetru, toda le zadela nje je požrla črvad. Zdaj to, da nato v brezvetrju poslušaj bučanje oddaljene, žive vzgibi, ki so jo držali na površju, so popustili, postali odvisni, predaja se Blaževim rokam

(Dalje prihodnjič)

Sedeminšestdeset let

nudi KSKJ ljubeznjivo bratsko pomoč svojim članom in članicam, vdovam in sirotam, v slučaju bolezni, nesreče ali smrti.

KRANJSKO
KATOLIŠKASLOVENSKA
JEDNOTA

Najstarejša slovenska podporna organizacija v Ameriki

Premoženje: \$13,500,000.00
Število certifikatov: 48,000

Če hočeš dobro sebi in svojim dragim, zavaruj se pri najboljši, poštini in nadsolventni podporni organizaciji —

KRANJSKO SLOVENSKI KATOLIŠKI JEDNOTI

kjer se lahko zavaruješ za smrtnino, razne poškodbe, operacije, proti bolezni in onemoglosti.

K. S. K. JEDNOTA sprejema pod svoje okrilje moške in ženske od 16. do 62. leta; otroke pa takoj po rojstvu in do 16. leta.

K. S. K. JEDNOTA izdaja najmodernejše vrste certifikate za odrasle in mladino od \$500.00 do \$15,000.00.

K. S. K. JEDNOTA nudi tri načrte operacijskih podpor do vsote \$400.00.

Ako še nisi član ali članica te mogoče in bogate katoliške podporne organizacije, potrudi se in pristopi takoj — bolje danes kot jutri!

STARS, VPISITE SVOJE OTROKE V KSKJ!

Za pojasnila o zavarovalnini vprašajte tajnike ali tajnice krajevnih društev KSKJ ali pa pišite na:

GLAVNI URAD

351-353 No. Chicago St.

Joliet, Ill.

GRDINA POGREBNI ZAVOD

1053 East 62 St. . . . 11002 Lakeshore Blvd.

Pokličite podnevi ali ponoči

Henderson 1-2088

KEnmore 1-6300

Moderno podjetje — Zmerne cene

POLITIKI PRI ZABAVI — Na letnem izletu Britske delavske stranke v Lymingtonu so se udeleženci poskusili tudi v teku v vrečah. Na sliki vidimo Hughga Gaitskella, načelnika stranke, pri tekmi. Kljub letom se je kar dobro odrezal, saj je prišel na cilj kot drugi!

STARA SLAVA — Bogato okrašeno mehikansko ogledalo, razstavljeno v Chicagu, Ill., na Mednarodni trgovinski razstavi, kaže obraz obiskovalke Sandy Witkoff.